

DELAVSTVO V PENSYLVANIJ RAZPRAVLJA O SPLOŠNI STAVKI.

Divje "novice" o "bombnih in protivladnih zarotah" v Garyju so se razkadile v nič iz česar so prišle. Vojaški oblastniki zanikajo "storije" v časopisju in pravijo, da ne vedo nič o "zarotah". 500 vojakov je zapustilo Gary Druge vesti s stavkovnega polja.

SPLOŠNI STAVKOVNI POLOŽAJ.

Gary, Ind. — Zvezne vojaške oblasti smatrajo tukajšnji položaj — kar se tiče miru in reda — tako dobrim, da so poslale 500 vojakov nazaj v taborišče Grant, ker jih ne rabijo, in polkovnik Mapes je dovolil štrajkarjem javni shod v parku, ki se je vršil večer ob veliki udeležbi. Na shodu sta govorila med drugimi tudi Fitzpatrick in John Walker. V Garyju je še okrog 3000 zveznih vojakov, toda posla nimajo nobenega. Vojaški oblastniki odločno zanikajo divje "storije", ki so jih razširili čikaški kapitalistični listi, da je v Garyju "odkriti gnezdo strašnih zarotnikov in hudih radikalcev, ki hočejo umreti ameriško vladno in ki delajo bombe v kletih." Časopisje kriči, da so vojaški detektivni vodnje v hiše rdečkarjev in zaprli nebroj oseb. Polkovnik Mapes je pobil to "storijo" s izjavo, da je bilo izvršenih le par aretacij, toda o kakšnih "bombnih zarotah" ne ve on nič.

Ravno tako se je razkadila fantazijska "novica", da je bila odkrita "silna zarota" za razstrelitev vojaških taborišč in da je odšlo 25.000 vojakov v dotične nevarne kraje. Mapes se je čudil, kako morejo take laži najti prostora v "svetovnih listih", ki izhajajo v Chicago (Tribune, Daily News). Razume se, da vse te divje "novice" razširjajo jeklarski baroni s jasnim namenom, da diskreditirajo štrajkarje in jih naslikajo v javnosti kot "strašne zarotnike proti vladi."

Pittsburgh, Pa. — Zastopniki vseh strokovnih organizacij v državi Pennsylvaniji imajo zborovanje 1. in 2. novembra v Pittsburghu s namenom, da razpravljajo o generalni simpatični stavki po vsej državi v prid jeklarskih delavcev. James Maurer, predsednik državne delavske federacije, ki je sklical zborovanje, je dejal, da bodo delavski zastopniki razpravljali tudi o ustanovitvi politične Delavske stranke v državi. — Stavkovni položaj v pittsburskem okrožju je nesporen. Deževno vreme, ki traja že nekaj dni, ovira gibanje stavkovnih straž.

Pittsburgh, Pa. — Osrednji stavkovni odbor poroča, da se je pridružilo organizaciji več sto stavkokazov, ki so bili pripeljani od drugod v pittsbursko okrožje.

General Wood je odredil, da se vrne 500 moč v Camp Grant.

Gary, Ind. — Na odredbo generala Wooda se vrne pet sto regularnih vojakov v Camp Grant. Po generalovi sodbi so ti vojaši ne potrebni v Garyju, ker vlada mir. Generalova odredba govori jasno kot beli dan, da so velebizniški listi lagali, ko so poročali, da je položaj tako nevaren v Garyju, da se je bati navala štrajkarjev na jeklarne.

General Wood je tudi dovolil, da se vrši velik shod štrajkarjev v East Side Parku, na katerem bodo govorili John Fitzpatrick, predsednik organizacijskega odbora jeklarskih delavcev, Ed Noekels, tajnik Delavske federacije v Chicago, in John Walker, član delavskega odbora, ki ga je imenoval predsednik Wilson za izravnavo sporov v industriji.

Dovoljenje, ki ga je dal general Wood za obdržanje shoda stav-

karjev, je najboljši dokaz, da general postopa nepristransko. General se je tudi najbrž prepričal na lastne oči, kako grdo je velebizniško časopisje lagalo, ko je poročalo, da voditelji stavke hujskajo delavce k nasilnostim. Voditelji stavke so dejali takoj ob prihodu regularnega vojaštva v Gary, da so zdaj stavkarji varni pred napadi kompanijskih najemnikov, nabranih v ljudskih nižinah v bližnjem Chicago. In voditelji so tudi govorili resnico, kajti odkar je regularno vojaštvo tukaj, so ti najemniki odnehali s provokacijami, tako da se štrajkarjem ni treba bati, da bodo napadeni od njih, kadar se prikažejo na ulicah.

Če bi imele lokalne oblasti odločati o shodih štrajkarjev, bi bili še danes vsi taki shodi prepovedani. General Wood je pa dal dovoljenje za shod, ko se je prepričal, da so stavkarji miroljubni ljudje, ki ne hrepene po izgreduh.

Velebizniško časopisje je ostalo zopet na laži. Ko so prejšnji dan velebizniški listi razbuhali vest, da so prišli na sled zaroti dinamitarjem, ki so imeli svoj glavni stan v Garyju, so bili ljudje radovedni, kaj k temu poreče glavni armadni staf. V glavnem stanu generalnega majorja Wooda niso potrdili teh vesti. General Wood je celo dejal, da ni prejel od polkovnika Mapesa, ki zapoveduje ondotnim četam, potrdila, da so osebe, ki jih imajo v varstvu vojaške oblasti, v zvezi z Gimbelovimi bombami.

Edward J. Brennan, načelnik proizvodnega biroja v Chicago, dvomi, da je ena beseda resnična v povesti o strašnih zarotnikih. Brennan pravi: "Skozi več tednov imam tam svoje ljudi. Zadojlen sem, da ne spe, in prepričan sem, če bi bila kaj važnega odkrili, bi mi sporočili. Nobeden njih ni poslal informacij mojemu biroju."

Strašna povest!

Gary, Ind. — Detektivni so pršli v borno koč, v kateri so stanovali ruski delavci. Iskali so in iskali, toda najti niso mogli dolgo časa drugih dokazov, kot da je stanovnik tužecemec. Toda glej, naenkrat... našli so nekaj, kar zadostuje, da gre takole najmanj pol tuceta ruskih delavcev za omrežena okna.

Kaj pa je bilo? Detektiv je držal kviško knjigo, na kateri je bilo poznati, da je bila mnogo čitana. Kakor blisk je kvignila detektivom misel v glavo, da je v knjigi razlaga za produerjanje razstrelivnih snovi. Poklicali so tolmača, da čita, kaj je v knjigi.

Prišel je tolmač in odprl knjigo malomarno, nakar je pričel čitati. Pozornost med detektivji je priklopila do vrhunca, ko je tolmač čital v odstavkih:

"Namažite s krvjo — skopajte in pokopajte ga blizo polnoči — drugo pa sežite."

"Zdaj jih pa imamo!" je vzkliknil neki detektiv. "To knjigo je pisal mojster. Čitaj, daj čitaj!"

Tolmač je pa nadaljeval: "To pomaga kvi. Kmalu pride ona."

"To pomeni eksplozijo," so ponavljali detektivji v zboru.

"Kakšen je naslov knjige?" je vprašal neki radoveden detektiv.

"Čudežni doživljaji Tom Sawyerja, spisal Mark Twain," je

ANGLEŠKE ČETE POTLACIJO TURŠKE REBELE.

Carigrad, 15. okt. — Na obrežju Male Azije so se te dni izkrcale čete z dveh britiških transportnih parnikov. Čete imajo pojačati tamošnje angleške posadke, nakar se prične oborožena kampanja proti rebelnim Turkom pod vodstvom Mustafa Kemil paše.

STAVKA PREMOGARJEV PRED DURMI.

Rudarska organizacija se pripravlja na stavko.

DELAJSKI TAJNIK PRIPOROČA KONFERENCO ZA NJENO ODVRNITEV.

Indianapolis, Ind. — Poziv za splošno stavko premogarjev na mehkem premogovnem polju je bil izdan večeraj popoldan iz glavnega stana "U. M. W. of America". Poziv je podpisal izvršni fideciatarni tajnik William Green.

Washington, D. C. — Zvezna vlada podvzame vse potrebne korake, da se odvrne premogarska stavka, ki je pred durmi. Po razpravi o situaciji na kabineti seji je delavski tajnik Wilson naznanil, da povabi Lewisa, predsednika rudarske organizacije, in John L. Browna, zastopnika rudniških podjetnikov, na konferenco v Washington, da z njima razpravljajo o položaju.

Znano je, da v Philadelphiji radi trmoglavosti rudniških podjetnikov ni prišlo do sporazuma med zastopniki rudarjev in rudniških podjetnikov. Kljub temu pa upa delavski tajnik Wilson, da doseže sporazum in se tako odvrne stavka, ki ima pričeti prvega novembra.

Vsakdo si lahko predloži, kakšen bo učinek take stavke na železnice, torej se ne more nihče čuditi, če se delavski tajnik trudi, da odvrne stavko rudarjev. Če preneha delo v rudnikih, bo kmalu polabljen ves transportni sistem in ustavljeno bo delo v industriji. Zlota je pred durmi in kuriti bo treba kmalu peči. Iz navedenega lahko vsakdo presodi, kakšne bodo posledice rudarske stavke, zato tudi pametni ljudje obsojajo početje rudniških podjetnikov, ki so kar odklonili zahteve rudarjev, ne da bi o njih razpravljali z zastopniki rudarjev.

Indianapolis, Ind. — Po svojem povratku je Lewis, predsednik rudarske organizacije, takoj pričel delati priprave za stavko, ker je odklonitev sporazuma od strani rudniških podjetnikov govorila tako odločno, da rudniški podjetniki ostanejo na svojem trmoglavem in krivičnem stališču, da ni upati, da pride do sporazuma pred prvim novembrom.

Lewis je izjavil, da sprejme vabilo delavskega tajnika Wilsona, da pride na konferenco v Washington in da se spor izravna, preden pride do stavke. Povdaril je, da so koeke padle in če pride do stavke, zadene vsa krivda zanj le rudniške podjetnike.

Springfield, Ill. — Če pride do stavke rudarjev prvega novembra, bo v Illinoisu prizadetih osemdeset tisoč rudarjev. Druga leta ni potekla povsod pogodba ob enem času, ampak nekateri okraj so sklepali spomladni novo pogodbo, drugi pa v jeseni. Letos se je prikrati zgodilo v zgodovini rudarskega gibanja v Ameriki, da bodo vsi rudarji hkratu odložili orodje, če ne bodo odnehali rudniški podjetniki.

GOMPERS JE BOLAN.

Washington D. C. — Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, je večeraj zapustil industrijsko konferenco, ko je končal svoj govor v prilog arbitriranja jeklarske stavke. Danes leži v postelji in zdravniki pravijo, da trpi na živčni oslabelosti.

NOV TITTONIJEV NAČRT ZA REŠITEV REŠKEGA VPRAŠANJA.

Italijanski zunanji minister se je vrnil v Paris za zahtevo, da Italija upravlja mednarodno Reko.

ITALIJA ZAHTEVA ANEKSIJO VOLOSKEGA.

Paris, 15. okt. — Poročilo iz Rima se glasi, da pride zunanji minister Tittoni v Paris še danes ali jutri in predloži mirovni konferenci nov načrt za rešitev reškega vprašanja, na katerem pa ni dosti novega. Tittoni se strinja, da je Reka z gotovim ozemljem v ozadju separatna država, zahteva pa, da je uprava države v rokah zaveznikov in Italija mora dobiti mandat uprave v imenu zaveznikov. Dalje zahteva Tittoni, da Italija anektira okrožje Volosko, tako da bo reška država mejila s povečanim italijanskim kraljestvom.

Tittonijev načrt se tudi glasi, da Italija anektira otok Lagosto z ostalimi dalmatinskimi otoki, ki so namenjeni Italiji. Zader naj bo svobodno mesto, toda diplomatično zastopstvo naj bo v rokah Italije.

Kako bodo konferenciški, zlasti Američani, sprejeli ta načrt, ni še znano.

KAZNENCA STA SE POSLOVILA OD KAZNILNIŠKE FARMJE.

Joliet, Ill. — Kaznence William Fisher in Joseph Brown sta se poslovila od kaznilniške farme, ne da bi vprašala za dovoljenje. Eden je bil obsojen od enega leta do deset let, drugi pa od enega leta do dvajset let. Oba sta sedela že tretje leto. Naveličala sta se čakati na pomiloščenje, pa sta si sama dala prostost.

SENATNI ODESEK JE ZA PREPOVED ŽELEZNIČARSKJE STAVKE.

Washington, D. C. — Senatni odesk za meddržavno trgovino razpravlja o železniški predlogi. Na razpravo je prišla določba, ki prepoveduje železničarjem stavkati. Za prepoved je glasovalo 14 senatorjev, proti pa samo eden. Odesk se ni peal z detajli prepovedne določbe, ampak je glasoval le o principu, če je za prepoved stavke.

ALI SO PRIJELI MORILCA?

Vasalia, Cal. — V avtomobilu Nihan Martina so našli košček hrabrostne svetleje De Steunderja, dosluženega kanadskega vojaika, ki so ga našli pred nekaj dnevi umorjenega v Arizoni. Martinu odpotuje v spremstvu arizonskega deputija v Arizono.

Policijski pravi, da so pri Martinu našli tudi De Steunderjev vojaški odpustni list. Martin je izpovedal, da je potoval v družbi De Steunderja v avtomobilu od vzhoda, toda ločila sta se v malem mestu, kakšnih sto milj od Prescotta. Dejal je, da ne ve, kam se je De Steunder obrnil, ko sta se ločila.

ADVOKATNE ČENČE.

Chicago, Ill. — Pred sodnikom Alschulerjem, ki ima razsoditi o zahtevah klavniških delavcev, so pričeli argumentirati advokati velemerarjev.

Govorantili so o sabotaži, ki so jo vzpizorili organizirani klavniški delavci, da znizajo produktijo, dasravno so izpovedi priče pri zaslišanju dokazale, da sabotaža živi le v možganih advokatov in mersarske petarice, ki se skupaj trudijo, da sodnik ne prizna povsodnje meze klavniških delavcem.

VREME.

Chicago in okolice: V petek nastalo in morda deževno. Hladno. Severovzhodni vetrovi. Solčni izhod ob 7.03, zahod ob 6.09.

MIROVNA KONFERENCA SE UMAKNE NOVIM DIPLOMATOM?

Paris, 15. okt. — V krogih mirovne konference se govori, da se sedanji člani konference morda nadomestijo s svetovni zavezniki poslankov, katerim bo predsedoval Stephen Piehon, francoski zunanji minister in maršal Foch bo njegov svetovalec.

RUSI PODŽGANI K NOVI ODOPNI SILI.

Ves narod se je dvignil proti držnim monarhističnim intrigam.

FRANCOZI IMAJO NOVEGA CARJA ZA RUSIJO.

London, 15. okt. — Brezlična depeša iz Moskve, datirana zadnjega nedelja, pravi, da so drzni in neprestani komplici monarhističnih protirevolucionarjev v zvezi z zadasnimi uspehi Denikinove ofenzive podžgali ruski proletarijat k novi odporni sili. Novi prostovoljci za rdečo armado se oglašajo v vedno večjem številu in še nikdar ni ljudstvo v sovjetski Rusiji s takim navdušenjem hitelelo na obrambne črte kakor ravno zdaj. Protiofenziva na južni fronti je že v teku in ljudstvo najmanj ne dvomi, da ne bi bil Denikin ravno tako premagan, kakor je bil Kolčak zadnjo spomlad. Na severni fronti napredujejo sovjetske čete v okoliših Pudova. Na zapadni fronti so rdeče čete izpraznile črto ob reki Saba, 25 verst severozapadno od Pluse; na južni fronti valovi bojna črta zdej sem in tja. Sovražnik je prodrl do Černigova severno od Kijeva. Na turkестanski fronti stalno napredujejo sovjetske čete. Medtem se pa rapitno širi revolucija v Kolčakovih vrstah. Več kot 2.000 vojakov in častnikov je zaprtih v Omsku zaradi upora.

Druga moskovska brzojavka se glasi, da je sovjetska vlada otvorila nov most čez reko Bijevo; po tem mostu zdaj vlaki dnevno dovažajo živila v Moskvo. Pimska vlada stopi v mirovna pogajanja s sovjetsko Rusijo po 15. oktobru, ko se stvar preje reši v finskem parlamentu.

Nadaljne vesti iz Moskve so: Po vseh mestih sovjetske republike se delajo velike priprave za proslavo obletnice komunistične revolucije dne 7. novembra; takrat potečeta dve leti odkar obstoji sovjetska vlada.

Danski trgovec, ki se je pravkar vrnil iz Moskve, pripoveduje — tako javljajo iz Revala — da je v Moskvi vse polno agentov nemških stavbiških družb, s katerimi sovjetska vlada sklepa pogodbe za gradnjo železnice, mostov in javnih poslopij. Razmere v notranjosti Rusije so veliko boljše, kot so bile pred šestimi meseci; življenj je dovolj, toda s prihodom zime pride zopet pomanjkanje premoga.

Stockholm, 15. okt. — Iz Helsinkforsa poročajo, da je sovjetska vlada v Moskvi pozvala vse ljudstvo k orožju za obrambo komunistične republike. Kmetje morajo porabiti ves čas, kolikor jim ga preostaja od dela na polju, za orožne vajne.

London, 15. okt. — Po vesteh iz Kodanja se bombardiranje Rige nadaljuje. Del mesta je v plamenih. Nemško-ruske monarhistične čete napadajo Rigo s strupenimi plini. — Iz Revala poročajo, da so britiški rušilci na Baltičkem morju ujeli šest nemških trgovskih parnikov in jih pripeljali v Royal. Zavezniki blokada Baltika je popolna. Druga vest se glasi, da so Leti odklonili premirje, ki jim ga je ponudil Avalov-Hermann. Nemški ujetniki, ki so padli v roke Letov pred Rigo, so večinoma Bavarci.

Berlin, 15. okt. — "Tagesspiegel" piše, da je general Goltz resigniral iz nemške armade vsled zadnje zavezniške protestne note.

Washington, D. C. — Industrijska konferenca ni sklenila nič definitivnega v torek glede jeklarske stavke, ker je ura udarila preje pol šestih, preden so predlogi prišli na glasovanje.

Malo pred zaključkom seje, je konferenca odklonila predlog Gavin McNaba, da se resolucija, nanašajoča se na izravnavo stavke odloži do petka.

RAZPRAVA O JEKLARSKI STAVKI NA INDUSTRIJALNI KONFERENCI.

V torek še ni bilo rešeno vprašanje jeklarske stavke na konferenci.

PREDLOŽENA RESOLUCIJA PREDLAGA, DA RAZSODI ŠČE REŠI SPOR.

Washington, D. C. — Industrijska konferenca ni sklenila nič definitivnega v torek glede jeklarske stavke, ker je ura udarila preje pol šestih, preden so predlogi prišli na glasovanje.

Malo pred zaključkom seje, je konferenca odklonila predlog Gavin McNaba, da se resolucija, nanašajoča se na izravnavo stavke odloži do petka.

Thomas L. Chadbourne predlog je povzročil precej konfuzije na konferenci, ki je priporočal, da se na neki nov zavlačevalni način reši vprašanje jeklarske stavke. Chadbourne je zastopnik v javnostni skupini in prihaja iz Buffala.

Njegov predlog ni seveda direktno imenoval jeklarske stavke, toda Gompers je takoj spoznal, kam pes tačo moli. Nastopil je proti predlogu in predlagal, da se glasovanje o nji predloži. Ko je predsednik Lane pozval konferenco, da glasuje o stavljenem predlogu, je Gompers izjavil, da delavska skupina ni pripravljena, da glasuje. Predsednik je dovolil dvajset minut odmora, da lahko vsaka skupina sklene, kako bo glasovala o predlogu.

Skupine so se izrekle proti Chadbournovemu predlogu in predlog je bil odklonjen.

Gompers je na to zagovarjal resolucijo, ki predlaga, da razsodišče reši sporna vprašanja v jeklarski industriji. Dejal je, da je najhiteroiznejša propozicija, ki je bila kdaj predložena v sporu med delavci in podjetniki, da se delavstvo osvobodí sužnosti. Razgrnil je pred konferenco aliko, kako so zastopniki vprašali za konferenco z voditelji jeklarske industrije in so zastoj čakali na odgovor.

Še ne petnajst devljev proč od njega je sedel Gary, predsednik United States Steel korporacije, ki je ves čas gledal govornika v obraz in pazno poslušal. V njegovem obrazu ni bilo opaziti nobene spremembe.

John Spargo, socialist in zastopnik v javnostni skupini, je predložil posebno resolucijo, v kateri so sledile glavne točke:

Delavcem se mora priznati pravica do združevanja brez vsakih omejitev.

Vsaka kompanija se kaznuje, ki noče poslušati pritožb in zahtev, ki jih predlože strokovno organizirani delavci. Kongres naj sprejme takoj tozadevne postavbe, da se lahko ta princip uvede v vsakem departmentu, izvzeta sta le mornariški in vojni department, in v vsaki industriji.

Vsak poizkus od strani podjetnika, da kaznuje delavce, ker je delaven za svojo organizacijo, je nezakonit.

Delavci naj imajo pravico s postavnimi in minimalnimi sredstvi pospeševati cilje in načela delavskih organizacij.

Ustanovitve skupine v vsaki državi, obstoječe iz zastopnikov delavcev, podjetnikov in ljudstva, da rešujejo pritožbe zaradi prikrajšanja svobode govora in zborovanja. Vse omejitve se morajo odstraniti.

Dalje priporoča resolucija rešitev vprašanja brezposelnosti, zavzemanja proti brezposelnosti in naseljevanja; določitev maksimalnega delavnika, uravnava meze za delavce in delavke, odprava otroškega dela v industriji, uvedbo strokovne izobrazbe za vse delavce itd.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inoteststvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oglepanju n. pr. (Septembra 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KAKŠNE SO ŠERIFOVE DOLŽNOSTI?

Državljan, ki se zanimajo za početje šerifa Petersa v okraju Cook, v katerem se nahaja tudi Chicago, vprašujejo, če ima okraj radi tega svojega šerifa, da pazi nato, da se spopolnjuje državni zakoni in varujejo interesi večine, ali če je njegova naloga, da je njegova pisarna nekaka naborna postaja za stavkolomilce, ki služijo velikim kompanijam, katerim ne gre rad denar izpod rok, kadar je treba plačati davke.

Čikaško časopisje je priobčilo nekakšen intervju s šerifom, v katerem pravi šerif, da je najel sto bivših vojakov, da varujejo stavkokaze v jeklnah. Tej izjavi je dodal, da najame, če je treba, še deset tisoč deputijev, da varujejo domove tistih ljudi, ki hočejo znižati in pogaziti ameriške življenske razmere.

"Tukaj ne maramo nobenega omahaškega biznisa", je baje šerif izjavil s povdankom, pri tem je pozabil, da smo imeli v Chicagu plemenske izgrede najhujše vrste in da so kasneje povzročili nekakšne nemire njegovi deputiji, ki jih je najel za vzdrževanje reda in mira, ker niso bili plačani ob pravem času.

Meščani v Chicagu žele, da se ohraniti red in mir. Mesto ima tudi svojo policijo, ki jo plačajo davkoplačevalci, da opravlja dolžnosti, ki so ji naložene glede vzdrževanja javnega reda in miru. Župan dozdaž še ni izjavil, da policija ne more izvrševati svojih dolžnosti, ker so nemiri tako veliki, da jim ni kos. Vprava narobe je. Odkar je izbruhnila jeklarska stavka, vlada tako vzoren red v bližini jeklarn v South Chicagu in v drugih jeklnah v okraju Cooku, da ni najmanjše potrebe, da šerif najame deputije za varstvo jeklarn. Deputije, ki jih najame šerif, morajo zopet plačati davkoplačevalci.

Serifov načrt za organiziranje enega polka deputijev, je povzročil splošno nejevoljo med davkoplačevalci. Ed Nockels, tajnik Delavske federacije v Chicagu, je naslovil vsled te splošne nezadovoljnosti pismo na okrajne komisarije, v katerem vprašuje, kdo je pooblastil šerifa, da najame deputije. V tem pismu je povdaril, da ima delavstvo dobre skuhanje, kakšne reči uganjajo deputiji, ki so Argu celo izvršili umore.

Predsednik odbora okrajnih komisarijev, Peter Reinberg, mu je odgovoril, da je šerif Peters podvzel akcijo ne da bi se o nji posvetoval z okrajnim odborom. Dodal je, da je opazil v časopisih, da bodo te šerife plačale nekatere korporacije.

Zdaj je jasno, da je šerif najel deputije na lastno pest, "plačale" jih bodo pa korporacije. Ali bi šerif tudi najel deputije, če bi štrajkarji zahtevali od njega, da jih varuje pred kompanijskimi najemniki, ki kaj radi primejo za samokrese, kadar zagledajo stavkarje?

Ubogi sužnji! — Pred senatnim preiskovalnim odsekom v Pittsburghu je bilo nekaj starih delavcev, ki so zagovarjali jeklarske mogotce in dejali so, da so popolnoma zadovoljni z dvanaštsturnim delavnikom in z vsem drugim. Eden teh revežev je rekel, da dela že trideset let v tovarni in da se ni še nikdar pritožil. Koliko milijonov bi dal kajzer Gary, če bi mogel dobiti par stotisoč takih sužnjev?!

Če pogledamo šestdeset let nazaj v čase, ko so v Združenih državah divjali boji za osvoboditev telesnih sužnjev, čitamo, da so tudi takrat bili zamorci, ki so hvalili svoje gospodarje in prosili, da bi smeli do smrti ostati sužnji. Ako bi bil slavni Lincoln poslušal take sužnje, ne bi imel danes niti enega spomenika.

Kaj je s kampanjo proti draginji? — Kje so rezultati kampanje proti draginji, ki je pred dvema mesecema dvignila toliko prahu? Zakonske predloge, ki jih je priporočil Wilson za znižanje cen živilom, čakajo še vedno odrešenja v kongresu. Oderuhi so v začetku odnehali tupatam, ali danes zopet navijajo cene brez vse skrbi kakor preje. In vrhutega se še smejejo!

Kaj je pa z "bombami"? — Citatelji se morda še spominjajo, koliko krika je bilo nekaj dni pred 1. majem o "bombah", ki so razposlane v zavojih po pošti. Od tiste časa je preteklo že več kot pet mesecev in do danes še nismo slišali, da bi bil kdo aretirani! Zakaj niso oni, ki so poslali "bombe" naokrog, aretirani in kaznovani??!

DOPISI.

POZOR ROJAKI V CHICAGU, ILLINOIS.

Chicago, Ill. — Major Frank C. Gephardt, član "American Jugoslav Reliefs" v New Yorku se sedaj nahaja v Chicagu, da zainteresira vse Jugoslovane glede pomožne akcije za Jugoslovane v stari domovini. V ta namen se bo vršil javni shod v petek zvečer ob 7. uri v dvoran S. N. P. J., 2657 So. Lawndale ave., na katerega so povabljeni v prvi vrsti uradniki vseh jugoslovanskih podpornih in političnih organizacij in društev in Jugoslovani sploh. Na tem shodu bo major pojasnil v prvi vrsti pomen "American Jugoslav Reliefs" v New Yorku, dosežanje njegovega delovanja v Jugoslaviji ter na kak način bi se razvila uspešnejša akcija za nabiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč Jugoslovanom v stari domovini.

Major Gephardt je prepotoval vse Jugoslavije: Srbijo, Bosno in Hercegovino, Hrvatsko in Slavonijo, Slovenijo (Kranjsko, Štajersko in Primorsko) ter Dalmacijo. Videl je tamošnje razmere in položaj mu je dobro znan. Vselej ga bo njegov govor jako zanimiv tudi v tem oziru.

Vselej ga opozarjamo vse Jugoslovane na ta shod ter opozarjamo na društvene uradnike — predsednike, tajnike in blaginjske — posameznih društev, da se ga gotovo udeležijo v polnem številu.

West Newton, Pa. — Ko sem odhajal iz konvencije JRZ v Clevelandu, O., sem premišljeval in delal načrte, na kak način bi se najlažje pripomoglo do uresničenja programa, katerega je začelala III. redna konvencija JRZ za bodočo "Jugoslovansko federativno republiko". Ta program me je tako navdušil, da bi "Življenje za njega dal." Toda, kaj zmore posameznik v takih stvareh, je itak vsakemu že znano. Želja ostane želja in to je vse. Vse drugače pa je, ako se vsi Jugoslovani zveč v Ameriki združimo v skupno zahtevamo to, kar smatramo koristno za celokupni jugoslovanski narod.

Apeliram na vse Jugoslovane v Zdr. državah in Ameriki sploh, pristopajte v vrste, v organizacijo JRZ! Delujmo po naših skromnih močeh, da se zanesemo naša ideja tudi v stari domovino. Na ta način se bo uresničil program, katerega je začelala "Jugoslovansko republikansko združenje".

Opozarjam vse rojake v tujakšnji naselbini in bližnji okolici, v prvi vrsti seveda zastopnike krajevnih organizacij JRZ, da se vsi prihodnja konferenčna seja okrožne organizacije JRZ št. 5 v West Newton, Pa., 26. oktobra t. l. v Slovenskem domu in sleer popoldan ob drugi uri. Rojaki, udeležite se te konferenčne seje v kolikor mogoče velikem številu, kajti ta konferenčna seja bo zelo važna. Slišali boste poročilo konvencije, nadaljnji program organizacije JRZ in sploh vse, kar je v zvezi s to organizacijo. Če poročilo samo o storjenem delu je velike važnosti za vsakega rojaka, ki se zanima in ki je deloval za to organizacijo, da bo razvidel, da ni bilo zaman njegovo delo. Še posebno pa pozivljamo rojake iz naselbine Fitz Henry in Wick Haven, Pa., da se udeležijo te seje, iz katere bodo razvideli, kako potrebno je skupno delovanje, uspeh in da prenesejo te ideje v njihove naselbine in ustanove krajevnih organizacij ter jih pridružio tukajšnji okrožni organizaciji. Na ta način se bodo naše vrste pomnožile in imeli bomo večji uspeh v boju za pravice našega zatiranega naroda v starem kraju.

Rojaki: Temelj za bodočo Jugoslavijo je postavila tretja redna konvencija JRZ v Clevelandu in sedaj je treba pridnih delavnikov in kmalo se bo dvigala ponosna staxha, ki se ob imenovala "Jugoslovanska federativna republika", v kateri bo prostora dovolj za vse Jugoslovane in v kateri ne bo dosežanega privatnega izkoriščanja. In ideja, za katero smo se zavzeli se mora uresničiti, naše delo ne sme prenehati prej, dokler ne bodo naši rojaki v stari domovini v resnici svobodni in sami gospodarji na lastni zemlji. Naprej do uresničenja. — John Langerholc, tajnik krajevnih organizacij št. 63.

Indianapolis, Ind. — Kdor je prečital dopise in "proteste" in ne vem kaj se ne v naši "dijni" "Slogi", se mora vsakdo smejati, ko zapazi podpise 14 modrijanov. Po mojih skromnih mislih ste v resnici pravi ... posebno pa se avtor dotičnega dopisa, ker ima tako bogato zalogo raznih imen in izrazov, kot n. pr. lažnjivec, ignorant in ne vem kaj še.

Da bi odgovarjal na vse vaše prazne marnje, je škoda časa in prostora, hočem pa samo dokazati, da so moje trditve utemeljene, ker sem kritiziral tukajšnje cerkve in njeno upravo. Dokazi za to moja trditev in kritiko lahko najdete v cerkvenem računu od prvega januarja 1918 do 31. decembra 1918. Prečitajte pazno omenjeni račun in boste takoj spoznali kje je laž. Ako mi pa tega ne verjamete, sem pripravljen priobčiti dotični račun prihodnjak.

Opozarjam pa dotične modrijane, da naj v bodoče rabijo druge izraze, ako ne, jih bom primoral. Odločno prepovedujem, da bi se mi predbalivalo, da mi postajajo tla prevroča in ravno tako odločno prepovedujem, da bi se me nazivalo "I. W. W." ker jaz sem član "Ameriške delavske federacije" (American Federation of Labor). Pošten sem bil in ostani in ni se mi potreba bati ničesar.

Kar se tiče mojega zasluzka in dela ne briga nikogar. Preživim se pošteno, za kar se moram boriti sam. Pripominim samo toliko, da se ne maram hliniti nikomur in ga gladiti, da bi si pridobil njegove simpatije. Kar vidim, da je za rojake koristno, odobravam in ravno tako obsojam vse, kar škodi obtemu napredku naših rojakov in se ne oziram na levo ne na desno in magari če se podpisše še več nasprotnikov.

Dobro mi je znano, da sem na poti nekaterim osebam in gotovim interesom, in da so dotični pripravljeni poslužiti se vsakih sredstev, da bi me storili neškodljivega. Toda pomnijo naj, da ni več enajsto stoletje, čas jezuitičnih inkvizicij.

V enem mojem dopisu sem omenil, da naš župnik ni bil nikdar za delavske organizacije. To je resnica. Moji dopisi so bili vsi priobčeni v "Prosveti" pred šestmesečjem, dočim je župnik priporočal šele 7. septembra delavcem, da naj se organizirajo in pristopajo v delavske organizacije. Vsi smo odobrvali to njegovo pridigo in želimo, da bi večkrat imel kak tak govor.

To kritike kole imam tudi pravico in tega mi ne more nihče zabraniti. Resnica je, da se v šoli, katero sem jaz kritiziral, podučujejo največ verske stvari. Ali ni resnica, da morajo otroci vsako jutro najprej v cerkev in potem šele v šolo? Ali mar ni resnica, da je otrok kaznovan, ako izostane od nedeljske maše brez kakakega tehtnega vzroka? Ako pogledamo neke knjige, je v njih več sv. pisma kot podučnega čtiva. In isto je tudi z domačimi in školskimi nalogami. Ako primerjamo podučevanje v ljudski šoli s podučevanjem v cerkveni šoli, opazimo veliko razliko v vseh ozihih in ne samo v enem. Nesmiselno se mi vidi vzdrževati poleg ljudske ("Public School") še eno privatno. Kot za vzor ste navedli nekega učenca iz te šole. To je jako slaba taktika, katere se poslužujete. Vsa razumen človek ve, da so nekateri jako nadarjeni in se lahko uče in imajo veselje do vsakega učenega predmeta. Toda vaš izgovor je jako slab, ker to ne velja za splošno, kar jaz kritiziram. Ako bi hotel biti tako natančen, kot ste vi, bi lahko navedel več pridnih slovenskih učencev, ki so pohajali v ljudske šole in bili odlikovani v višjih šolah ter bili pohvaljeni kot najboljši učenci. In splošno je priznано, da so ravno Slovenci najbolj nadarjeni, in Slovenci sploh, ter da se najlažje učijo vseh znanosti.

Odgovorite mi pa, kdo se je najbolj upiral obli znanosti in izobrazbi? Kdo je bil največji nasprotnik splošne izobrazbe in vede? Kdo je najbolj preganjal slavne učenjake? V katerih deželah je znanost bolj napredovala? Ali v onih, v katerih je imela rimska cerkev največji vpliv, ali v onih, v katerih ni imela nobenega? Kdo je najbolj preganjal vse ševne velike, zatiral, metal v ječe ter jim sploh grenil življenje? Kdo je bil vzrok prerane smrti Goriškega Slavka, Simeona Gregorčiča? Sploh kdo je bil največji sovražnik splošne človeške

izobrazbe? Čitajte zgodovino in razvideli boste sami veliko razliko med deželami, kjer je imela rimska cerkev vso oblast in kjer ni imela niti najmanjšega vpliva. Razumno, da se je morala prilagoditi obstoječim razmeram, si eer bi že davno izgnila, kot vse, kar je v obtem nasprotju z evolucijo. Rim je bil in je še predpoda največje reakcije, tega ne more nihče utajiti, kdor le nekoliko pozna zgodovino ter zasleduje pretekle dogodke. — John V. Voda.

NEKOLIKO POJASNIL GLEDE NASELJEVANJA V ZDR. DRŽAVE.

New York, N. Y. — (Iz vladnega inozem. inform. urada — jugoslov. odd.) — Vseled povpraševanja po pejasnilih, kako dobiti družine ali posamezne osebe iz stare domovine v Zdr. države, se je omenjeni odbor obrnil na naseljeniški urad Zdr. držav, od katerega je dobil sledeče informacije:

1.) Vsaka oseba, ki se namerava izseliti v Zdr. države, mora dobiti potreben potni list v svoji državi in istega mora potrditi vladni zastopnik Zdr. držav (konzul).
2.) Zvezni državni naseljeniški urad ima pravico dovoliti ali pa zabraniti vstop v Zdr. države glasom zakonov o naseljevanju v Zdr. države. Priziv radi nedovoljenja vstopa v Zdr. države se lahko predloži tajniku za notranje zadeve.

3.) Naseljeniški zakon ne dovoljuje nobene varščine ali "bonda" za naseljenec vnaprej.

4.) Vsak priseljenec je podvržen zdravniški preiskavi, katero določa naseljeniški zakon in ravno tako tudi mora plačati naseljeniški davek. Temu zakonu je podvržen tudi vsak "naseljeni tujec", t. j. oni, ki ima s sabo prve državljanske papirje ter je šel v inozemstvo le začasno.

5.) Naseljeniški zakon se ne tiče ameriških državljanov, njihovi ženi in mladoletni otroci. Izjema je le za otroke onih državljanov, ki so bili rojeni v stari domovini, predno je oče postal državljani. Vsak priseljenec, ki je državljani Zdr. držav, se mora izkazati ob prihodu v Zdr. države, da je ameriški državljani. Kdor ima samo prve državljanske papirje, je še vedno inozemec.

6.) Otrokom pod 16. letom, ki ne pridejo v Zdr. države v spremstvu staršev, ali nimajo staršev v Zdr. državah, naseljeniški urad lahko zabrani vstop v Zdr. države. Ako jim dovoli, morejo biti isti dobrega zdravja, imeti morajo bližnje sorodnike v Zdr. državah, ki se zavežejo, da bodo skrbeli za te otroke, da jih bodo pošiljali v šolo do 18. leta in da jih ne bodo pošiljali na delo, katero je prepovedano po postavah za otroke te starosti. Naseljeniški urad lahko zahteva primerno varščino za take otroke. Otroci, ki pridejo v Zdr. države in imajo svoje starše tukaj, ostanejo toliko časa pod varstvom naseljeniškega urada, dokler se ne zgledajo stariši.

7.) Naseljeniški urad nima nobene pravice, da bi preskrbel potni list ali hitrejši prevoz ter da bi zahteval od parobrodne družbe, da vzame na gotovi parnik to ali ono osebo. Sploh veljajo o priseljevanju isti zakoni, kot so veljali pred vojno. Po obstoječih zakonih mora vsaka parobrodna družba prepeljati vsako osebo, kateri je vlada Zdr. držav zabranila vstop v Zdr. države, brezplačno nazaj v kraj, iz katerega je prišla dotična oseba in ji povrniti vsoto, katero je plačala za prevoz.

8.) Ako ima priseljenec sorodnike v Zdr. državah, ki žive v dobrih razmerah mu lahko olajšajo vstop v Zdr. države. Pošljejo naj zaprišenejo izjavo potrjeno od javnega notarja, da bodo skrbeli za osebo, ki prihaja k njim naseljeniškega komisarja v dotičnem pristanku, v katerega pride priseljenec. V vsakem takem izkazu mora biti natančno navedeno polno ime priseljenca, ime parnika, s katerim pride in dan prihoda v luko. Ako v tem izkazu niso natančni podatki, kot zgoraj omenjeni, se naseljeniški uradniki ne bodo ozirali na poslano izjavo.

Opozarjamo sedaj vse rojake, kateri bi radi dobili enega ali drugega svojega iz stare domovine, da naj to pojasnilo pazno prečitajo in tudi hranijo, da ne bodo po potrebnem povpraševanju za pojasnila glede naseljevanja v Zdr. države. Opozorijo naj tudi druge rojake, kateri ne čitajo tega izkušnagakoli vzroka.

Velika stavka jeklarskih in železarskih delavcev.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
malomarno odgovoril tolašč. Preiskava je bila končana.

Foster pred stavkarji.

Youngstown, O. — W. Z. Foster, tajnik organizacijskega odbora jeklarskih delavcev, je govoril na shodu stavkarjev, kateremu je prisostvovalo nad štiri tisoč oseb iz doline Shenango. Spodbujal je stavkarje, naj vztrajajo, kajti čas se bliža hitro, ko bodo njih zahteve predložene razsodišču. Dejal je, da je prepričan, da industrialna konferenca v Washingtonu izvoli odbor šestih članov, kateremu bo izročena zadeva jeklarskih delavcev v izjavnavo.

Stavkar hrvaške narodnosti razjen.

Policija je streljala na stavkarje in kroga je razbila nogo stavkarju hrvaške narodnosti.

Kompanijski uradniki naznanjajo, da se stavkarji vračajo na delo, kar pa ni res. Vrste stavkarjev so trdne, kot so bile, ko je stavka pričela. V jeklnah imajo pest zamorskih stavkokazev in pri delu pomagajo delovodje in pisarniške moči. Samoposebica je, da delovodje, pisarniške moči in pest zamorskih stavkokazev ne morejo vzdržati obrata.

Z lažmi je namogoče obratovati jeklarn.

Pittsburgh, Pa. — Jeklarski magnatje se niso prišli do spoznanja, da se z lažmi ne morejo obratovati jeklarn. Stavka traja že četrti teden, dan za dnem pa poročajo velebizniški listi, da se stavkarji vračajo v tisočih in stotinah na delo. V teh vesteh je toliko razlike, da en dan poročajo, da se vračajo tisoč na delo, prihodnji dan pa v stotinah. Če bi bilo na teh vesteh količjak resnice, bi se že zdavnaj vrnil vsi stavkarji na delo, in v jeklnah bi imeli sto tisoč delavcev več kot pred začetkom stavke. Take navdajajoče lažnjive vesti, pa govorijo, da gre jeklarskim magnatom trda za stavkokaze.

Podobni so umirajočemu človeku, ki iz strahu pred smrtjo tolaži sebe, da bo živel še sto let, daskravno je smrt na njegovo čelo zapisala svoja neizbrisna znamenja.

Vrste stavkarjev se niso znižale, ampak so se še pomnožile, kajti stavkarjem so se zdaj pridružili tudi zidarji. V glavnem stavkovnem stanu naznanjajo, da so vrste stavkarjev trdne in da se jeklarski podjetniki trudijo zamaati, da zvižajo z lepimi obljubami stavkarje nazaj na delo.

Mestni svet je odklonil peticijo stavkarjev.

Delavski voditelji so predložili mestnemu svetu peticijo, v kateri poročajo, da mestni svet odredi javno zaslišanje, pri katerem se zaslišijo pritožbe proti policijskim sodnikom. Glasovali so trikrat po imenih in vselej je bil rezultat glasovanja 4:4. Če bi bile občinske volitve pred duri, bi mestni občeti ne odklonili javnega zaslišanja, ampak bi se sami priporočali, da se izvrši zaslišanje.

Stavkarji menijo, da mestni občeti niso izvoljeni do njih smrti v občinski svet in da bodo z njimi o njih akcijah govorili pri prihodnjih volitvah, kar bo menda zelo neprijetna reč za mestne občete.

RUSI PODŽGANI K NOVI ODPORNI SILI.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Pariz, 15. okt. — Ameriški mirnovi delegatje so prejeli informacije, da je veliki knez Ciril, sorodnik bivšega ruskega cara, glavna sila, ki stoji za Goltzom in njegovimi četami v Latviji. Ciril je zdaj v Berlinu in pravijo, da je dobro založen z zlatom. Francoska vlada ve o njegovih kampanjih in ga nedvomno tudi podpira, kar je razvideti iz dejstva, da se francoski militarnisti nič kaj ne ogrevajo za akcije vrhovnega sveta, ki zahteva izgon Goltzove armade iz baltičkih dežel. Kakor izgleda vsa stvar, delujejo francoski imperijalisti — in menda tudi nemski, na to, da po veliki knez Ciril bodoči ruski car.

Stockholm, 15. okt. — Iz Riga poročajo, da so Poljaki napadli rusko-nemške čete na Latvinskem in okupirali Kovno, 60 milj severnozapadno od Vilne.

Konvencija J. R. Z. v Clevelandu.

ZAPISNIK III. ZBORA J. R. Z. V CLEVELANDU, O.
(Nadaljevanje.)

Nacionalno budjenje kod te naše braće je zaostalo; ja mislim da ne bi mnogo pogrešiti ako njihovo stanje uporedim sa stanjem naše braće u Baranji i Prekmurju. Nasilna i tuđa administracija je mogla njihovo budjenje u nekoliko smerenosti s pravog puta i malo zakasniti, ali ne i gušiti. Slučaj sa ovim Jugoslovenima u Grčkoj je isti. Oni su etnički deo naše rase, čine kontinuitet našeg plemena, čine pretežno većinu stanovništva do Soluna i samo kratkovidna politika ravnoteže snaga, bacila ih je pod upravu koju oni nikako ne žele, naša je dužnost da ispravimo nepravdu koju smo im našim srpsko-bugarskim svadjama natovarili, i mi ne vidimo razloga, zašto da i njih ne smatramo kao deo naše celine, a teritorij do Soluna kao narodni teritorij Južnih Slovena. Ako je nemoguće sada ih uvrstiti u našu zajednicu, moramo se postarati da im na neki način osiguramo nacionalno budjenje i razvijanje, za slučaj da i nadalje ostanu pod Grčkom.

Ovim smo završili omedjavanje Jugoslavije. Ovakve granice obuhvataju sva mesta u kojima Jugosloveni žive u kompaktnim masama ili pretežno većini. Van njih ostaju izvesna rasuta ostrva i ostrvica u tudjinskom moru, kao što su Srbi na izvoru Kraške (Karas) i županiji Krasso-Szoreny, za tim oni u Crnoj Gori, i između Tenikvara i Arada, svi u Banatu; dalje, Jugosloveni na prostoru između Tenikvara i Arada, svi u Banatu; dalje, Jugosloveni na prostoru između Sv. Gotharda i Požuna i Sloveni u Furlaniji, kao i nešto Jugosloveni u Albaniji, ali su oni tako izdvojeni od naše celine, da je nemoguće misliti na njihovo pridruživanje našoj zajednici. Sve što možemo za njih učiniti jeste, da im kao starim i zaslužnim borcima, koji su vekovima bili na mrtvoj straži u odbrani jugoslovenske nacije, učinimo sve moguće olakšice i ukažemo im bratsko gostoprimstvo, ako žele da se presele u našu ujedinjenu domovinu. Primićemo ih raširenih ruku, a oni, nadamo se, i sami uvidjaju da se drukčije nije moglo činiti.

Kto to bi bile granice Jugoslavije. Ako se za ijedan narod može reći, da njegovu otadžbinu čine grobovi njegovih predaka, to se spravo može reći za našu naciju jugoslovensku. Nema mesta koje nismo svojom krvlju obojili u odbrani naše nezavisnosti. Trinaest stoleća življenja i borbi na ovom teritoriju, za koji je vezana cela naša prošlost i koji čini našu historiju, daju nam prava da ga nazovemo svojim i da na njemu nesmetano nastavimo bolji život, za koji su dosadašnje borbe bile samo jedna velika, ali u isto vreme neophodna podloga.

Posle tolikih stoleća patnji i napora, nalazimo se sada ujedinjeni. Ispunjuju se proročke reči našeg Prešerna, da će jedinstvo, sreća i sloga nastati i za nas, i da će svi sinovi Slavije krepko stezati jedan drugom ruku. Tu smo naokup, ili na putu da budemo svi okupljeni. Podvojeni i razjedinjeni, dugo smo se patili i zbog toga kulturno zaostali, da bismo mogli poželiti i na dalje tako ostati. Narodno ujedinjenje je bila prva potreba za bolji kulturni život i ono ima ostati nepokosno. Njegovo pozno ostvarenje je uzrok što smo u mnogim stvarima zaostali iza kulturnih naroda; ali to nije nikakav znak naše kulturne nesposobnosti, kako naši neprijatelji hoće na nas prestave. Naša jugoslovenska rasa je krepka i sveža, dostojna za uzvišenije ciljeve i sposobna da ih ostvari. Sada kada su te prepreke sa strane, koje su nam sputavale i telo i dušu, otklonjene i poružene, mi smo tvrdno ubedjeni da će naš rasni genij, oslobođen dosadašnjih okova, koraknuti napred gigantnim korakom i postići zavidne rezultate na svima poljima znanosti i umetnosti, kao i onim socijalne pravde i društvene jednakosti. Ostaje nam još da se oslobodimo tih naših domaćih prepreka i nazadnosti, koje koče narodno razvijanje i atrofiraju narodne energije, pa da narodno oslobođenje bude potpuno i slobodno razvijanje omogućeno. Poželimo, da što skorije ostvarenje jugoslovenske demokratske Republike oslobodi nas tih domaćih okova i povede boljem životu i srećnijoj budućnosti celu našu rasu, na opštu radost svih nas, na užitak i ponos celog čovečanstva.

Po prečitanem referatu mu zbore aplavdira za njegovo dobro in obširno delo, odsek pa prevzame rešitev detalja.

RESOLUCIJA.

(Predložena po J. Mihajloviću.)

Kulturni narod in socialen razvoj naroda je nemogoč brez njegove neodvisne države, v kateri more vsak posameznik neovirano razvijati svoje sposobnosti in na ta način največ doprinesti za svojo srečo, kakor tudi za napredek svojega naroda in tem potom za napredek vsega človeštva. Vsako prisiljenje, da žive posamezni narodi ali deli naroda pod tujo in siloma jim naloženo upravo, ovira in peha razvoj nekega naroda, ampak tudi tistih, ki zatirajo. Rezultati tega so: Splošno kulturno zaostajanje, slabi sosedski odnosi in neprijaznost med narodi, kar vodi naposled večinoma do oboroženih spopadov.

Da se prepreči taki spopadi in škodljive razprtije med narodi, je treba, da se ustanove meje med njimi po možnosti le na podlagi etnografičnega načela, odstopajoči od tega le v izjemnih slučajih, kakor gre za vitalne gospodarske interese naroda, pa tudi tedaj računajoč s tem, da se ne prizadeje sosedom večja krivica, kot bi jo pretrpel narod, če se ne bi izvršili taki odstopi. Vse druge zahteve takozvane zgodovinske preteklosti, naravnih in strateških meja, kakor tudi domišljena večja vrednost rase ali "višje civilizacije" se morajo temu podvreči. Dobra volja in vzajemno zaupanje narodov, so veliko trdnjaja obrambna sredstva, kakor vse takozvane strateške meje. In naša iskrena želja je, da živimo v bodočnosti z vsemi svojimi sosedi v miru in prijateljstvu.

Vpogledajoči ta načela smatrajo delegati in zastopniki jugoslovenskih organizacij v Zedinjenih državah severne Amerike na III. rednem zboru Jugoslovenskega Republičanskega Združenja, zasedajočim od 28. septembra do 2. oktobra 1919 v Clevelandu, Ohio, za svojo dolžnost, da izjavijo po referatu o mejah Jugoslavije in po izčrpi diskuziji o tem:

1.) Da je narodno zedinjenje južnih Slovanov največja pridobitev, ki jo imamo od vojne in da je zaradi boljše bodočnosti in harmoničnega razvoja jugoslovenskega naroda neizogibno potrebno teodnično sine qua non), da se vzdrži, utrdi in za vsako ceno ohrani.

2.) Naglašamo pravico Jugoslavije do vsega teritorija, na katerem žive Jugosloveni v kompaktnih skupinah oziroma v pretežni večini in ki ni etnografično ločena od glavnega jugoslovenskega ozemlja. Tako državo smatramo za nedotakljivo in nerazdružljivo.

3.) Zeločeli, da ne storimo pri tem svojim sosedom v mestih, do katerih bi mogli tudi oni po načelu narodnosti izvajati gotove pravice in da se ustvarijo prijateljski in sosedski odnosi, smo pripravljene priti Italijanom v vprašanju Trsta toliko nasproti, da bi se sporazumno našla rešitev, ki bi temeljila na absolutni enakosti obeh narodov. V Istri pa priznajemo italijanski vpliv le v mejah pogodbe, ki je bila l. 1908 sklenjena med avstrijskim našim in italijanskim elementom in po kateri se priznava v Istri 4,054 četvornih kilometrov nam, 902 pa Italijanom.

4.) Razum v tretji točki omenjenih mest držimo, da nima Italija nobenih pravic do teritorialnih zahtev na Balkanu in otokih, in vsako zahtevo za specialne privilegije bodisi z ozirom na protektorat nad Albanijo, ki jo želimo videti svobodno in neodvisno, smatramo za napredujoči interes balkanskih narodov sploh in zlasti proti interesu in varnosti Jugoslavije. Za nove Avstrije ni prostora na Balkanu.

(Dalje prihodnjič.)

Inozemstvo.

Stavka v Brestu je končana.

Brest, Francija. — Tukajšnja generalna stavka je bila končana v torek. Običinski uslužbeni so se vrnili na delo v sredo.

D'Annunzio bolan; zapusti Reko.

Pariz. — Z Reke poročajo, da je d'Annunzio nevarno bolan in da še te dni odpotuje v Rim, kjer se bo zdravil. Iz tega je sklepati, da bo reška afeta kmalu končana.

Burjozna ogrska vlada razveljavlja rasporeke.

Budapešta. — Friedrichova vlada je izdala odredbo, s katero so razveljavljene vse rasporeke, ki so se izvršile za časa sovjetske vlade. Izvzeti so le tisti ločeni zakonei, ki so se že poročili v tem času.

Nov baker v Avstraliji.

Sidney, Avstralija. — Med gorama Hiell in Nullagine v zapadni Avstraliji je bil pred kratkem odkrit hrib bakra.

Anglija se je pobotala s Mehiko.

Washington. — Spor med Mehiko in Anglijo zaradi potnih listov je izravnani in mehiški konzuli so dobili nalogo, da potrdijo potne liste britiških državljanov v Mehiki.

Bomba v Bruslu.

Brusel. — Pred stanovanjem predsednika "Lige za propagando francoskega jezika v Belgiji" se je zadnja sobota razletela bomba, ki pa ni povzročila smrti ali telesne poškodbe, toda materialna škoda je velika.

Iseljavanje v južno Ameriko bo omejeno.

Buenos Aires. — Pet južnoameriških republik — Argentinja, Čile, Paragvaj, Urugvaj in Brazilija — je poslalo zastopnike na skupno konferenco, na kateri bodo razpravljali o korakih za omejevanje naseljevanja iz južne in centralne Evrope.

Gladovni štrajk irskih republikanov.

Dublín. — Vsi sinfajnovski jetniki v ječi Mount Joy so na gladovnem štrajku. Jetniki so vključeni. Devet jetnikov je že tako oslabele, da so jih dali v bolnišnico.

Stavka angleških kovinarjev končana.

London. — Stavka kovinarjev v Londonu, ki je trajala tri tedne, je bila končana v ponedeljek. Kovinarji so dobili, kar so zahtevali.

Štrajk pristanišnih delavcev v Marselju.

Marselj, Francija. — Stavka pristanišnih delavcev in mornarskih inženirjev se nadaljuje. Niti ena ladja ne more odriniti iz luke.

Prohibicijska kampanja v Franciji.

Pariz. — Francoski suhači, katerim pomagajo suhaški agitatorji iz Amerike, so pričeli kampanjo za spremenitev Francije v Sahara. Suhači so pričeli opletati kandidata za državnozbornsko poslanec, da se naj izrečejo za prohibicijo. Upanja na uspeh je malo, kajti vinarski in žganjarski interesi v Franciji so zelo močni.

Rekonstrukcija opustošene Francije gre hitro izpod rok.

Pariz. — Francoska vlada je že izvršila veliko delo v rekonstrukciji onih delov severne Francije, ki so bili razdejani v vojni. Od 1400 kilometrov razdejanih železnic je 1260 km že popravljenih, in od 670 km uničenih kanalov je 450 km že v redu. Vseh mostov

je bilo uničenih 2160 in 588 je že ponovno zgrajenih in izmed 550.000 podrtih hiš je 60.000 že sezidanih. Vsa opustošena polja znašajo 4.500.000 akrov in milijon akrov je že toliko počistena, da se lahko obdeluje. Na bivših bojnih poljih je odstranjeno 6250 kilometrov bojeve žice, s katero so bili zagrajeni strelski jarki. Pri rekonstrukciji in čiščenju bojnih pomagajo tudi Američani. Najtežja dela opravljajo nemški ujetniki.

77.000 nemških vojni vjetnikov je še v Angliji.

London. — Vojno ministrstvo javlja, da je bilo poslanih domov le 4187 nemških vojni vjetnikov, medtem ko jih je na Angleškem še 77.000.

Dunaj brez mesa.

Dunaj. — Zaloga mesta, katere je bilo le za en teden, je posla in zdaj je mesto brez mesa. Nova zaloga pride prihodnji teden.

Zastopniki Francije in Italije v ligi narodov.

Pariz. — Leon Bourgeois je imenovan oficijelnim zastopnikom Francije v ligi narodov. Italijo bo zastopal Tomasso Tittoni.

Noske, orodje militaristov.

Berlin. — Dr. Cohn, ki je prevzel vodstvo neodvisnih socialistov v narodni skupščini v odsotnosti Hugo Haaseja, ki leži ranjen v bolnišnici, je dejal v sredo v skupščini, da je Gustav Noske, domobranski tajnik, golo orodje militaristične kaste, katere še obstoji v Nemčiji.

Nikita pravi, da abdicira, če se Črnogorci izrečejo za republiko.

Pariz. — Bivši črnogorski kralj Nikita, ki se pa še vedno smatra za kralja Črne Gore, je imel 15. septembra intervju s poročevalcem čikaške "Tribune" Lloyd Gibbonsom, kateremu je med drugim rekel:

"Jaz hočem, da za Črno Goro velja ameriški princip samoodločevanja. Črnogorci naj sami odločijo, kakšno vladno hočejo imeti. Oni sami naj se izrečejo s splošnim glasovanjem, da li hočejo monarhično republiko, demokracijo ali jugoslovensko federacijo. Plebiscit se naj vrši pod vodstvom zavestne komisije, ki naj zabeleži in prešteje vse oddane glasove; predno se pa vrši plebiscit, naj se umaknejo srbske čete in deželo naj zasedejo ameriški in angleški četi. Ako se Črnogorci izrečejo za republiko, ki naj bo urejena po zgledu vaše velike republike, tedaj se takoj odpovem prestolu in z ženo se vrnem na svoj gorski dom, kjer bom svoje ostale dni preživel v miru s svojimi otroci."

NUKAVEC IRON.

Pomaga narediti močnega moža in lepo krasno žensko. Veliko ljudi živi dnevno kot za toniko in kričalce. Naročite popolno zdravilo, šest zavojev stane danes \$5.24. En zavoj pa \$1.04 vatevli davek. Prodaja se edino pri: Laxal Medicines Co., 53, Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa.

Delavce potrebujemo

Visoka plača, stalno delo, izglasite se pri: Superintendentu, Pittsburgh Forge Iron Co., North Side, Pittsburgh, Pa.

SLOVENKE POZOR!

Slovenke se želi seznaniti s Slovenko v starosti od 30 do 40 let v svrhu ženitve. Če katero vesel, naj se oglasi pismeno ali pa osebno na naslov: Joseph Zabkar, 2124 So. Ashland ave., Chicago, Illinois.

Livarje potrebujemo.

Pridite na zapad, kjer so plače višje in življenje prijazno. Naši livarji zaslužijo \$7.00 do \$12 na dan in delavno stanje je zmerno. Zglasite se pri:

THE ST. LOUIS MALLEABLE CASTING CO.,
7800 North Broadway, St. Louis, Mo.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1906.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESK.

PREDSEDNIK: Vincenc Calkar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hraz, Box 140, Caneburg, Pa.
TAJNIK: JOHN VERDERBAR, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
SLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Gedin, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODESK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 261, Caneburg, Pa.
John Underwood, 406 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelenbar, Box 278, Barchmont, Ohio.
Jos. Raditch, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Semek, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VZVODNO OKROŽJE: Rudolf Ploterich, Box 430, Bridgeville, Pa.
Anton Raditch, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
Leo Kuhar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio.
Jože Ambrožič, 416 Pierce St., Eveleth, Minn.
Jos. Kalan, 1097 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Calkar, Jože Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Alaj, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Tréali, Box 161, Lawrence, Pa.
Josko Oves, 342 Engelwood, Detroit, Mich.
Jos. Škub, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Udovič, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.
VROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kory, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jos. Zvertnik.
POZOR! — Vse denarne prisiljave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslovi: John Verderbar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Vse denarne bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uredu.
Vse prisiljave glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgornj.
Vsi prisiljavi na gl. porotni odesk se naj pošiljajo na naslovi: Jože Ambrožič, Box 261, Caneburg, Pa.
Vse prisiljave proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Calkarju.
Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, splošno, narodna in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljajo na naslovi: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Slovinci, Hrvatje in Srbi

Dokler, vi napredujete imate vraga dovolj na svetu.
Ne pozabite na svoje v stari domovini, ki so vam najbližji in potrebuje vaše pomoči.

Poslužite se prilike

dokler je denar tako niska cena. Za prav malo dolarjev dobite dosti krom, lahko se pa tudi trdi, da bodejo posamej kroge dražje.
Mi poslikamo denar stalno, hitro in po smerno niski ceni na kateri si bode naslov, ali ga tudi vložimo v katerekoli hranilnico, ki si želite sa vas v domovini.
Za vam nadaljna pojasnila obrnite se na

John Nemeth State Bank
1597 Second Ave., cor. 8th St.,
NEW YORK CITY

NEW YORK

je središče svetovnega prometa v vseh ozirih.

Denarne prisiljave — Potovanje v stari kraj — Svoje in prijatelje dobiti iz domovine sem — vse to se izvrši najhitreje in najzanesljiveje v velikem New Yorku s posredovanjem v obse znane, nad DVAJSET let obstoječe ter slasti našim rojakom priljubljene

POTNIŠKE PISARNE IN BANKE
EMIL KISS

Ta tvrdka polija denar zanesljivo, hitro in po najnižji dnevni ceni, zastopa vse parobrodne družbe, izstavlja menice (DRAFTS) na vse zanesljive denarne zavode sveta, sprejema denarne vloge, jih obvestuje od dave vplačane in izplačuje vloge brez odpovedi.

Ta tvrdka vam daje GARANCIJO za vse poslovanje. Če kaj potrebujete, NE poskušajte drugje, temveč vselej vprašajte to tvrdko za pojasnila, katera dobite brezplačno. Pišite ali pridite osebno na:

EMIL KISS,

133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

Vstanovljeno 1896.

Phone: Orchard 4230.

Pod nadzorstvom državnega bančnega oddelka.

NAPOVED.

"Prosveta" piše na blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njimi, idejami, podpiraj trgeve, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po zmerni ceni.

ANTON KORNIK,
Hornala, Pa.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglaševanje odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejememo do njih nobene odgovornosti. Vsekakor kaj kupi in oglašev in če mi ni všeč naj sam sebi pripiše. Vse odgovornosti in posledice naj nosi vsek sam. Upravištvu Neta.

Kakšno je dandanes življenje v Mehiki?

Ali bi bila tuja intervencija deželi v korist ali slo?

(Spisal Jože Žnidaršič.)

(Nadaljevanje.)

Na cesti leži človek, težko ranjen, močno hropeč, v nevarnosti, da skoro izdihne. Nekdo, ki je prišel zraven, mu je zagrmel obraz s sukno ali robcem, drugače pa se ljudje plašno zbirajo na okrog, migajo z glavo in odhitevajo brezih korakov naprej svojo pot; zdravniške pomoči ni od nikoder, drugih se ga pa pa nihče ne upa dotikniti. Zakaj? Vzrok je enostaven: radi postave. Če ti ranjena ne malo premakneš iz mesta, kjer je obležal — in četudi leži na sredi prometne ceste počez čez železniški tir — predno pride vladna komisija, da si uradno razgleda kraj in položaj (ker se pa v večini slučajev ne zgodi pred 2 ali 3 urami, včasih tudi en dan), pa se zgodi, da umrje ranjenec vsled prej zadobljenih ran, tedaj obsojijo tebe kot krivca smrti ali pa vsaj kot sokrivca v tem izrednem slučaju, če se je poljeji posrečilo ujeti pravega zločina oziroma nepredvidneža. Vi razumete logiko ali utemeljenost take postave? Jaz ne.

Vobče pa vendar ni nič lažje, kakor zogniti se tukajšnjim postavam. Tako imam jaz n. pr. poljskega čuvaja, majhnega in šibkega, ali srboritega človeka. Pred nekako podrugim letom je obistrell nekoga v prepiru v koma 2 uri od tu oddaljeni vasi, ki pa spada v isto sodno področje kot naša. Ranjenec je par dni kasneje umrl za dobljenimi poškodbami. Ker je zasledovala oblast mojega čuvaja radi dovršenega umora, je modri mož začelno pobegnil (če bi ga bili prišli, bi ga to stalo par let teško ječe) ter si poiskal delo na neki hlaendli, ki ni niti 4 ure oddaljena od tukaj. To je bilo dovolj, da je izbrisal sled za seboj. Pred pol leta (leto dni po prepiru) je prišel znova k meni na delo in danes se tudi živ krst ne zmeni več za njegov uhaj.

Lahko pa se zgodi tudi nabohe. Pri meni je delal drug delavec, mlad, dobrovoljen, a malo prifrkljen fant. Nekdo se ga je malo napil in ker je tam nekdo drugi vanj le preveč tiščal, je potegnil nož in ga res malo obrezal. Ta mladenič pa ni zbežal kakor opi čuvaj, temveč je čakal mirno v vasi, svest si svoje nedolžnosti, dokler ga ni zagrabila oblast, ker se je oni pritožil. Imeli so ga zapriega nad 3 mesece v preiskovalnem zaporu (medtem je njegov nasprotnik že kdaj okreval), nato so šele doglali, da to sploh ne spada v njihovo področje, "ker dejanje je baje kriminalno", poslali so ga k viškemu sodišču, kjer čaka že zopet nad 2 mesece in zadnjič sem alšal, da ga pošljejo v kratkem za kazeno na sever k vojakom "zatirat revolucijo."

Za še tako nespomembno stvar, ki jo hočete opraviti pred tukajšnjo oblastjo, morate imeti neizčrpan vir potrebnosti v zalogi — ali pa se raje ne podajte na pot.

Vi hočete n. pr. prodati svojo hišo; zato pa rabite od davčne oblasti posebno potrdilo, da ste do zadnjega na gladem z davki. Odpravite se mirno z zadnjim plačilnim listkom na urad, misleč, da boste tako stvar odpravili v pol uri. Kaj pa še! Pridite v poslojpe in kot začetek vam ne more nihče razjasniti, kje se to opravlja, ali je sploh v tem poslojpu ali morda kje na drugem koncu mesta, pri finančnem ministrstvu, ali pri okrajni vladni ali bogve kje. Dobro, po trudapolnem iskanju in izpraševanju se vam le posreči zaslediti pravo pisarno. Je pa seveda že zaprta ali pa ni gospoda glavnega uradnika! Razložite tam svojo zadevo drugim uradnikom in pustite svoje potrdilo, rekoč: bom pa jutri prišel. Res pridete ali danes se vam pa zopet opravičujejo — in sicer skrajno uljudno in prijazno —, da so na stvar čisto pozabili! Dobro, zopet jutri! Pridite znova v sladkem upu, da danes pa gotovo, a kakšno razočaranje, danes sicer niso pozabili, pač pa je bilo toliko dela, da niso prišli do vaše zadeve! (Dalje.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

PRVI MIR.

V sredo, 10. sept. je bil podpisan v Parizu prvi mir, ki se nanaša na tiste tude Jugoslovane, to je mir z Nemško Avstrijo. Že večkrat smo našim bralcem povedali, na kak način sestavljajo ententni bankirji, velekapitalisti, roparji in imperijalisti v Parizu svoje mirovne pogodbe.

Pet starih, plesnjevih in zakrknjenih zastopnikov ententnih velekapitalistov je zbranih v zaklenjenih sobi in ti odločujejo o usodi vsakega sveta. Vse države so poslale svoje mirovne delegate v Pariz, a ti morajo čakati pred vrati, kaj bo slavnostna petorica odločila glede njih. Ko so pretuhali vse načine, kako bi se dala izžeti iz izkrvavljenih narodov še zadnja kaplja krvi, sestavijo takozvano "mirovno pogodbo" in ukažejo zastopnikom, ki ponižno čakajo pred vratmi, naj brez ugovora podpišejo.

Tako se je sklenil in podpisal tudi mir z Nemško Avstrijo, a pri tem se je pa zgodilo nekaj, kar ententni roparji gotovo niso pričakovali, namreč Jugoslavija in Rumunija sta izjavili, da takega miru ne podpišeta in sta podpis tudi v istini odklonili.

V mirovni pogodbi z Avstrijo so namreč tudi določbe, po katerih ni sploh ne bi bili več gospodarji na svojih tleh ter navadna ententna kolonija. Med drugimi je tudi določba, po kateri bi se imela ententa vsak trenutek pravice v mešavati v našo notranjo politiko in nam zapovedovati kako imamo ravnati s pečico Nemcev, Madžarov in dr. narodov, ki pridejo v našo državo. Samooobsebi je umevno, da bi to neprestano zlorabljala Italija ter nam tudi v bodoče nagajala, kakor bi se ji zljubilo.

Ni bi ne imeli proti temu, ko bi to veljalo za vse, kar so naši delegati tudi zahtevali. Konec že mora biti enkrat narodnostnih preprirov in hujkanj, vsak narod mora v vsaki državi uživati vse pravice, a slavnostna ententa tu ni šla s tega demokratičnega in pravičnega stališča, njen namen je bil le, dobiti tudi za prihodnje komando nad Jugoslavijo. Zakaj ni določila istega tudi za Slovence, ki pridejo pod Italijo, za stotisoče Nemcev, ki so prišli pod Francosko, za free in celo vrsto narodov, ki so pod Angleško itd.

Kakšne bodo posledice, ker nismo hoteli podpisati, seveda še ne moremo vedeti. — 'Ljudski Glas'.

Is Rogaške Slatine nam pišejo: Tekom letošnjega poletja je bilo v našem lepem kraju kaj živahno. Prirejali so koncerte in druge zabave, a kakor je že bila doslej na tem svetu navada, vse to je bilo le za bogato liberalno gospodo, mi delavci in kmetje tam, seveda nismo imeli prostora. Zlasti g. poštars se repenel, da je groza. Ko je prevzela kopališče v last in upravo naša vlada, smo bili prepričani, da se bodo tukajšnje razmere izboljšale, a zmotili smo se pošteno. Hlebei kruha so se takoj zmanjšali in podražili, ker izvozijo verižniki vse na Hrvaško. Ne vemo, zakaj se za vse to prav nič ne porbriha okr. gavarstvo, saj se je uradnikov nateplo v naše kraje, da se kar tarejo. Tujcev je tu vse polno, seveda samih Judov, verižnikov in drugih bogatašev. Za te seveda sijajno skrbi. Poslala jim je celo godbo, na račun dvakoplačevalcev seveda, da zabava te verižnike, za nas reveže se pa živ krst ne zmeni.

Orna gora pri Ptaju. "Straža" laže, da so se socijalisti vrgli z vso silo na naš kraj, da bi ga osvojili. Popravljamo to le v toliko, da je liberalno in klerikalno nasilje pri nas tako veliko, da smo prosili socijaliste, da nas seznanijo s svojim programom, ker hočemo stopiti v njihovo stranko, ker smo spoznali, da ima le ta stranka srečo za reveže. Preveč čutimo vladno kapitalistov, ki hoče iztisniti iz kmeta in delavca zadnji vinar. Kristus je rekel: "Po njih delih jih boste sodili" in mi to sedaj delamo in zato tudi obsojamo klerikalce in liberalce. Eui vodijo ljudstvo za nos pod plaščem vere, drugi pod plaščem narodnosti. Kako so vpili ob polomu Avstrije, da smo svobodni itd., a sedaj nam niso natakili nič manjših nagobčnikov, kot jih je nataknila Avstrija. Na legnanju je n. pr. vprašal kupec prodajalko, zakaj prodaja tako

drago blago. Prodajalka mu odgovori, da je sedaj samo carina večja, nego je stalo nekoč blago. Prodajalka mu odgovori, da je sedaj brž tekel naznaniti orožnikom, ki so nato preiskovali vso zadevo, kot bi šlo za največji zločin. Podobnih slučajev se je zgodilo že več. — Straži tudi ne da spati naš konzum. Ja, če se mački na rep stopi pa zavili in prav radi verujemo da sedaj klerikalni in liberalni trgovci ne bodo mogli več tako neovirano odirati ubogega ljudstva. Drugič še kaj.

Slovenski socijalisti v okupiranem ozemlju, ali kakor se sedaj zove v Juljski Benečiji, bodo začeli izdajati svoj lastni dnevnik. Izhajal bo v Trstu.

Dalmatinci so poslali parlamentu prošnjo, naj vendar konča svoje uničujoče strankarsko koristilstvo in začne z resničnim delom. Isto so storili begunci. Kdo je kriv vseh razprtij, se je videlo zadnji mesec dovolj dobro.

Na Koroskem se pridno prireja shodi in veselice z ozirom na predstoječe ljudsko glasovanje.

Če pišeš v Nemčijo ali Avstrijo, moraš prilepiti na dopisnice znamko za 30 vinarjev, na pismo znamko za 75 vinarjev.

Volitve v zasedenem ozemlju. Italijanska vlada je ukazala občanom v zasedenem ozemlju, da sestavijo volilne imenike za državni zbor.

Za draginske doklade invalidi je dovolil naš ministrski svet 15 milijonov K kredita.

Italijani vse obdačijo. S 1. sept. se uvedli v zasedenem ozemlju sledeči novi davki 1. davek na menice in račune, 2. davek na lepake, naznanila, table in javne manifeste, 3. davek na računne listke in zapisnike v gostilnah, kavarnah in drugih javnih šolah, 4. davek na vstopnice v gledališče in k javnim zabavam, 5. davek na parfume, dišice, mila in zdravila, 6. davek na dragocenosti (zlatni, srebrni in draginske). — Potem takem bodo novi državljani imeli brez davka prosto pot le tja, kamor hodi tudi laški kralj peš.

Naša država bo zalagala s žitom ne le Avstrijo in Madžarsko, temveč bo izvažala žito in moko tudi v Švico in Nemčijo. Od letošnje žetve bomo imeli za izvoz nad 80.000 vagonov. Tudi čehoslovaški republiki bo dala Jugoslavija moko in žito v zameno za sladkor, stroje in ogelje ter je tozadevno izmenjalna pogodba, že podpisana.

Trgovaški brodovje se nam vrne. Amerika je prevzela posredovanje pri Italiji, da vrne vse trgovske ladje našim parobrodniškim družbam.

Zaplenjene imetje. Do sedaj je ministrstvo trgovine in industrije izvršilo sekvester nad imetjem 800 podanikov neprijateljskih držav.

Naši premogokopi. V Sloveniji je 12 premogokopov, ki dajo dnevno 340 vagonov (največ trebovski t. j. 150 vagonov). Premogokopi v Hrvaški in Slavoniji morejo dati dnevno 40—50 vagonov. Premogokopi pri Pečuhu so dajali pred vojno po 250 vagonov, a zdaj komaj 140, pa produkujejo se stalno dviguje. Timoški premogokopi v Srbiji dajo dnevno 50 vagonov najboljšega premoga, dočim še senjski za nekaj časa mirno, ker so od Nemcev poškodovani. Naša država potrebuje za srednji železniški promet 700—800 vagonov. Ker se produkujejo stalno dviguje, bo polagoma tudi industrija kaj dobila.

Prehrana. Ministrstvo za prehrano in obnovu zemlje je dovolilo za prehrano Srbov iz Pomaza in okolice Pešte 12 vagonov pšenice, 12 vagonov koruze in 2 vagona mesa in masti.

Transporti Jugoslovanskih Iseljencev prihajajo zadnje čase precej pogosto iz Amerike na Reko v svojo domovino. Prevozni stroški iz Amerike do Reke znašajo za eno osebo 2000 kron.

Zamenjava dolarjev. Glavno državno računovodstvo se je sporazumelo z Narodno banko v svrhu zbiranja denarja od naših iseljencev v Ameriki. Narodna banka bo potom svojih korespondentov v Ameriki zbirala dolarje in jih tu izplačevala v dinarjih in kronah njihovim družbam. Dolarji v Ameriki bodo stavljeni na razpolago glavnemu državnemu računovodstvu za plačevanje državnih nabej v Ameriki.

V slovenjebistriškem okraju se jako širi slinavka in parkljavka. Obajelo je v okraju že mnogo goveje živine.

POTOP.

Zgodovinski roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Se pred pol ure je bil z glavo ob steno ter kričal, da je pogubljen. Hotel je teči za Bilevičema, toda straže ga niso pustile. Na to je začel razsajati, da so ga morali zvezati. Sedaj leži mirno."

"Mečnik rosenki je odšel!"

"Ni bilo ukaza, da ga pridržimo."

"Pozabil sem!" reče knez. "Odpri okno, kajti soparno je in naduha me duši... Naroči Harlampu, naj takoj oddirja v Upito ter pripelje semkaj polk Volodijevskega. Dajte mu denarja, da izplača vojakom službo za prvega četrta leta, naprej ter jim dovoli, da se razveselijo... Povej mu, da naj on vzame Didkemo po Volodijevskem v dosmrtno lastnino. Naduha me duši... Čakaj! Kaj dela Kmitič?"

"Že sem povedal, da sedaj leži mirno."

"Resnica, povedal si!... Pripelji ga sem. Rad bi govoril z njim. Naroči, naj ga razvežejo."

"Svetli knez, to je znorel človek."

"Ne boj se. Odrini."

Harlampovič odide, knez pa vzame iz predalnika zaklepnico s samokresi, jo odpre ter položi predse na mizo, za katero sede.

Jez četrta ure vstopi Kmitič, spremljan od štirih škotskih trabantov. Knez ukaže vojakom, naj odidejo. Ostala sta sama.

Zdelo se je, da ni niti kapljice krvi na licu junakovem, tako je bilo blede. Samo oči so mu žarele, sicer pa je bil miren, udan v svojo usodo, zatopljen v strahovito žalost.

Nekaj časa molčita oba. Knez izpregovori prvi:

"Prisegel si mi na sveto razpelo, da me ne zapustiš!"

"Pogubljen bom, če se izneverim prisegi: pogubljen, če ji ostanem zvest," odvrne Kmitič. "Sedaj mi je vseeno."

"Ko bi te tudi napeljal k zlemu, ti ne boš za to odgovoren."

ZAHVALA.

Moja najiskrenejša zahvala vsem, ki so mi stali na strani za časa boleznj in smrti moje ljubljene soproge

FRANCES ŠIFRAR.

Posebna hvala društvu Royal Neighbors šte. 2881 za krasni venec, katerega so ji položili v zadnji spomin, kakor tudi vsem članicam tega društva za njih mnogoštevilno vdeležbo pri pogrebu. Nekoliko sem zakasnil s to zahvalo, toda upam, da mi bodo članice omenjenega društva oprostile; kajti udarec, ki me je zadel s izgubo moje soproge bil je tako hud, da je preteklo precej časa predno sem se zavedel svoje dolžnosti, napram vsem rojakom in rojakinjam, za njih prijateljstvo izkazano ob smrti moje soproge. Kakor ne bom nikoli pozabil moje drage žene, tako ne bom nikoli pozabil uslug, ki ste mi jih izkazali. Torej moja hvala vsem.

Mike Šifrar, Chicago, Ill.

Potrebuje delavce in pomagace za delo v kamnolomu.

Mi smo privolji ugraditi hišo za delavce in jim preskrbimo stanovanje za časno. Radi bi družine, ki bi imeli ljudi na hrani (board). Plačamo od tonelate, zaslužni se od \$4.00 do \$6.00 na dan, mi preskrbimo orodje. Pridite naravnost na delo s M. & O. R. R. ali pa s pošilnico karo iz East St. Louis, do The Columbia Quarry Co., Columbia, Ill., ali pa pišite na: Pasquale Gianni, 710 Fullerton Bldg., St. Louis, Mo.

V ODGOVOR PROHIBICIJI!

KUHAJ SAM DOMA! Iz naše ga izvrstnega Malta in hmelja napravi lahko vsak sam dobro pivo, katero vas osveži in okrepi kot v starih časih. 10 galon pijače za \$2.25. Pišite še danes, dokler še lahko pošljemo po pošti vsa potrebna navodila. Kakovost je jamčena in pri večjih naročih damo popust. Frank Ogler, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Za Collinwood sprejema naročila Matt Petrovich Candy Store, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.

ISČE SE

brat umrlega Alojzija Tomasina, doma nekje od Kriškega, Dolenjske. Brat biva kolikor je meni znano v Minnesoti. Radi njegove zapuščine oziroma nadaljnjih pojavnj, naj se oglasi na sledeči naslov: JOHN ZUPAN, Box 6, Sand Coulee, Mont.

"Pred nekoliko meseci so mi že grozili s sodbo in kaznijo. Sedaj se mi zdi, da sem bil tačas nedolžnejši nego sem sedaj."

"Smeš biti zagotovljen, da ne pojdeš poprej iz te sobane, dokler ne dobiš odveze vseh svojih grehov," odvrne knez.

Nakrat pa spremeni svoj glas ter vpraša zaupno in dobrosrčno:

"Kaj misliš, da bi bil moral učiniti z ozirom na dva sovražnika, stokratno močnejša od mene, proti katerima nisem mogel ubraniti domovine?"

"Umreti!" odvrne resno Kmitič.

"Kar zavidati je treba vas vojake, ki tako lahko vržete od sebe breme, ki vas tlačijo. Umreti! Kdor je zrl smrti v oči in se je ne boji, zanj seveda ni nič bolj priprtega sveta nego umreti. Izmed vas nikomur niti v glavo ne pride, da bi ne ostal, ko bi jaz ne bil sklenil dogovora, v deželi komen na kamenu. O blaženi vi, ki morete tako umreti!... Mar si misliš, da mi že ne preseda življenje!... Toda treba je izpiti čašo bridkosti do dna. Treba je rešiti nesrečno deželo in radi tega pregibati se pod novim, težkim bremenom. Naj govore moji zavidneži, kar hočejo, toda Bog, ki to vidi, bo sodil, ali sem mogel v tem slučaju postopati drugače... Najdite vi, ki ste me zapustili ter imenovali izdajico, sredstvo k rešitvi in jaz še danes razigram ta dogovor, dvignem vse polke na noge ter odrinem na sovražnika."

Kmitič molči.

"Nu, čemu molčiš?" zakliče Radzivil z vzvišenim glasom. "Imenujem te na mestu velikim hetmanom in vojvodo vilenskim, toda ne za to, da bi umrl, marveč da rešiš deželo. Brani zajeta vodstva, maščuj se za požar mesta Vilne, brani žmudsko švedskih napadov, brani vso ljudovlado! Preženi sovražnika, dvigni se sam na tisočere... in ne umri!... ne umri, ker ne smeš, marveč reši domovino!..."

"Nisem še hetman in vojvoda vilenski," odvrne Kmitič. "Ker to ni moja stvar, torej si nad tem ne bom belil glave. Toda če je treba, pa se dvignem sam na tisočere in sicer takoj."

"Čuj me torej, vojak. Ker ne znaš rešiti s svojo glavo domovine, torej prepusti to meni ter mi zanjaj!"

"Ne morem!" reče as tisenjenimi zobmi Kmitič.

Vaši sorodniki in prijatelji so v potrebi oni potrebujejo vaše pomoči

Pošljite njim

JEDILNE HRANE IN OBLEKE.

Prinesite k nam vaše blago, mi vam zapokamo za vas. Mi vam preskrbimo zabojce (kiste) vseh velikosti v zalogi. Ako želite sami zapokati mi vam drage volje damo vsa potrebna navodila kako to izvršiti.

MI IMAMO V ZALOGI VSAKOVRSNIH JEDILNIH STVARI ZA POŠILJATEV.

Kot nalašč za pošiljatev v staro domovino.

MI POŠILJAMO BLAGO NA VSE DELE SVETA IN JAMČIMO.

NE ODLAŠAJTE! BOŽIČNI PRAZNIKI SE BLIŽAJO!

TOREJ NAREDITE NJIM VESELE BOŽIČNICE LETOS.

Pridite k nam osebno in si ogledjte naše blago in opravo, ali pa nam pišite v vašem materinskem jeziku.

THE GLOBE EXPORT & IMPORT CO.,

826 N. Clark Street, German Turner Hall Bldg.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Henry J. Schnitzer State Bank

ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO DRŽAVNO KONTROLO

RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO, PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI, IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri imajo opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrnejo na naše banko, ki služi svojim rojakom še preko 2 let v popolno zadovoljstvo, pošteno in sigurno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA dobi vsakdo takoj v materinskem jeziku.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

141 Washington Street

New York, N. Y.

PIVO.

Napravite fino peneče pivo sami doma na jako priprost način potom Hero-Tablets ali Bavarskega Beer-Extrakta. Jedna skatulja Hero-Tablets za 6 galon piva.....\$1.00 Jedna skatulja Hero-Tablets za 15 galon piva.....2.00 Jedna konva Bavarskega Beer-Extrakta za 7 galon piva...2.00 Prašek za izdelovanje pomorancne pijače (Orangeade) skatulje po 25c in 50c.

Z vsakim naročilom pošljemo natančno navodilo v slovenskem in angleškem jeziku. Naročilo je prilagati denar ali Money order (ne privatnih čekov) ter pošljati na:

A. Pestotnik,

32 Overpeck Ave.

Ridgefield Park N. J.